

Наукові основи впровадження ризик-орієнтованого підходу в управлінні техногенно-екологічною безпекою

На черговому засіданні президії НАН України 17 червня 2015 р. члени президії НАН України та запрошені заслухали й обговорили наукову доповідь директора Інституту проблем математичних машин та систем НАН України академіка НАН України А. Морозова «Наукові основи впровадження ризик-орієнтованого підходу в управлінні техногенно-екологічною безпекою».

У виступах академіка НАН України Б. Патона, заступника начальника Науково-дослідного центру цивільного захисту Українського науково-дослідного інституту цивільного захисту ДСНС України генерал-лейтенанта Збройних сил України, кандидата технічних наук В. Гречанінова, завідувача сектору Відділення вищої освіти Державної установи «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України» кандидата хімічних наук О. Дашковської, директора Державної установи «Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі Інституту геологічних наук НАН України» академіка НАН України В. Лялька, директора Українського науково-дослідного гідрометеорологічного інституту МНС України та НАН України члена-кореспондента НАН України В. Осадчого зазначалося, що негативний досвід техногенних аварій, зокрема недавня пожежа на нафтобазі біля Василькова, масштабні аварії на залізниці в Черкаській області в минулому році та у Львівській області у 2007 р., свідчить про необхідність удосконалення системи управління безпекою в Україні. Щорічно держава витрачає значні кошти на ліквідацію наслідків аварій, але ситуація не змінюється на краще. Впровадження наукових основ управління безпекою, запропонованих науковцями Інституту проблем математичних машин та систем НАН України, дасть змогу скоротити ці видатки в десятки разів і зменшити ризики надзвичайних ситуацій.

Зазначалося, що питання застосування сучасних інформаційних технологій для моделювання та прогнозування можливих аварій і своєчасного інформування про них населення набувають ще більшої актуальності в процесі європейської інтеграції України. На державному рівні та рівні громадських організацій країни ЄС надають чималу підтримку Україні в процесах регулювання безпеки, але рівні ризику й надалі майже в усіх сферах життєдіяльності та галузях виробництва в Україні вищі за європейські.

Питанням техногенної безпеки приділяється значна увага й на державному рівні. Розпорядженнями Кабінету Міністрів України схвалено Концепцію управління ризиками виникнення надзвичайних ситуацій

техногенного та природного характеру й затверджено план заходів з її реалізації на 2015–2020 рр. Обидва документи розроблені фахівцями Інституту проблем математичних машин та систем НАН України й Державної служби з надзвичайних ситуацій України.

Наголошувалося, що слід істотно підвищити рівень координації робіт з організації подальших досліджень із зазначеної проблеми між установами відділень академії та відповідними зацікавленими міністерствами і відомствами України. Необхідно також активізувати міжнародну співпрацю з моніторингу та управління ризиками.

В основу організаційно-інформаційного та технічного забезпечення цих робіт було запропоновано покласти загальнодержавну єдину мережу ситуаційних центрів державних органів влади України, поклавши на НАН України інформаційну, науково-методичну та нормативно-правову координацію її роботи.

Президія НАН України ухвалила відповідний проект постанови (***Прес-реліз за підсумками засідання президії НАН України 17 червня 2015 р. // Національна академія наук України (<http://g.ua/DZrU>)***).